

Кінець української силабо-тоніки

Сергій Жадан

в цьому будинку вони колись і жили
бачиш ось там на рамах ще рештки червоної фарби
луцаться з тих часів хтось вигадав їх поселити
в одному домі щоб чути було дихання в передпокоях
дихання вітру структуру страху коли ти
дивишся на подвір'я
де військові кладуть асфальт
і саджають сосни

їх виводили серед ночі зганяючи сни
з їхніх плечей наче щурів з підвіконня
сірі сорочки на них просякали потом
і в тілах їхніх стояла жовта сеча
мов контрабанда
тим хто виводив подобався запах нічного життя
їхня сіра білизна що набрякала від збудження
їхні жінки що розмазували по обличчю
сліди переляку і макіяж

на розі стояв кіоск і там нагрівався лимонад
липкі фіолетові краплі сиропу зтягували шкіру
налипали на пальцях і в куточках уст
обтяжені бджоли торкались хвостами одягу і повік
і тінь від будинку підповзала до ніг мовби велика вода
скоріше б додому зачиняючи щільно двері
на чорний замок на ланцюжок на засув
слухати як нишпорить вітер в дверних
механізмах і під вилицями
слухати як калатає сонце
у незашторених вікнах

їх виводили
швидко заганяючи з вулиці
в нутрощі чорних автомобілів
так що деякий час вони ще дихали тим киснем
киснем будинку тамуючи його в шлунку
намагаючись не випускати з себе ні краплі свободи

ні краплі істерики

тоді коли ти захочеш розподілити слова
на ті що хоч раз вживав і ті яких не торкався
ти мусиш відчувати цю тишу яка розрива
нічну серцевину — вимучена кругова -
кожного разу скільки б сюди не вертався

тому що колись давно шматки гарячих лексем
холонули тут в ротах забиваючись страхом
і той чоловік із обважнілим лицем
з чорним записником і простим олівцем
лишав по собі тільки тишу що падала мертвим птахом

просто існує такий різновид споруд
в яких ця остання межа особливо похмура
де надто неглибоко пекло і русла підземних руд
де час виступає ніби вугілля крізь ґрунт
де починається смерть і кінчається література

* * *

навіть якби ти покинула ті місця
в яких народилась і де лишалась чекати
де формувались риси твого лица
і починались географічні карти

навіть якби ти вживала чужі слова
торкалась чужих плечей і чужих простирадел
і навіть звідтіль куди мало хто заплива
не поверталась хоч хто би тобі не радив
навіть якби ти тікала від власних слідів
від власних снігів на подвір'ї і сонця в ринвах
якби уникала присмерків і холодів
приспавши чужих кошенят на своїх колінах

ти би примчала всупереч всім листам
назад де високі дими і гарячі стіни
напевне знаючи що навіть там
ти його не зустрінеш

* * *

вирощено і нищівно
над каменями і кущами
повітря заповнене щільно
душами і дощами

підпис місце печатки
виводиш наче харизму
блаженні першопчатки
східного сепаратизму

коли літає померши
радіо над домами
і березень як уперше
обступає димами

я бачив твої падолисти
ту ніч що тебе огорне
там де високі під'їзди
мов застуджені горла

з полісу з небокраю
тягнеться довга вервипя
і ця панорама я знаю
вона ще тобі озветься

луною в порожній шахті
листям у водостоці
в жованому ландшафті
у пташиному оці